

Prof. dr hab. Jan Jacek Sztudynger
Katedra Ekonometrii
Uniwersytet Łódzki

Rodzina, jakość życia, wzrost gospodarczy

Teza: jedną z kluczowych determinant subiektywnej jakości życia jest rodzina (stan cywilny, dzieci,... „Diagnoza społeczna”). Jakość życia wyznacza wydajność pracy i wynagrodzenia, a te z kolei wpływają na jakość życia.

Podstawy tej współzależności szczęśliwego pracownika i wydajnego pracownika „happy productive worker”, tworzy rodzina. Jeśli człowiek-pracownik jest szczęśliwy w rodzinie, to osiąga wysoką wydajność i wynagrodzenie, co z kolei podnosi jego jakość życia.

Jak wynika z „Diagnozy...” najwyższą jakość życia osiągają małżonkowie, a najniższą rozwodnicy (wdowcy i kawalerowie płci obojga plasują się pośrodku). Polacy deklarują największe zadowolenie z dzieci, małżeństwa, stosunków z najbliższymi w rodzinie. Kilkanaście innych aspektów życia (np. praca, warunki mieszkaniowe, stan zdrowia, sytuacja finansowa i dochody własnej rodziny) mieszczą się na dalszych pozycjach. Dla subiektywnej jakości życia rola rodziny jest kluczowa.

Jakość życia jest celem Unii Europejskiej. W artykule 3 Traktatu Europejskiego (2007, Lizbona) napisano: „The Union's aim is to promote peace, its values and the well-being of its peoples”.

Na Kongresie z okazji 100-lecia statystyki polskiej (Poznań 2012) profesor Janina Józwiak mówiła, że najważniejszym zadaniem statystyki jest „doskonalenie metod pomiaru rozwoju gospodarczego i społecznego oraz warunków i jakości życia” (uchwała Kongresu).

W latach 2013 i 2018 Eurostat zmierzył i opublikował dane o subiektywnej jakości życia w podziale na dziewięć komponentów (m.in. materialne warunki życia, zdrowie, edukacja, wypoczynek i relacje społeczne). Jakość życia rodzinnego nie jest wyodrębniona, co oceniam jako fundamentalny brak.

Odnosząc się do tematu konferencji: wyzwaniem na XXI wiek, są działania na rzecz jakości życia w zmieniającej się rodzinie:

- zapobieganie rozwodom,
- sprzyjanie zawieraniu związków małżeńskich,
- określenie roli związków partnerskich,
- promowanie dzietności.

Niezbędny jest pomiar jakości życia w rodzinie, czynników ją determinujących i ich zmian w czasie. Dzięki temu można będzie odpowiedzieć na pytania jak zwiększać rodzinny komponent subiektywnej jakości życia i wydajność pracy, również w skali makroekonomicznej